Je bent een Ster!

Werken met *Ster in Lezen* en *Ster in Schrijven*

LOWAN, 2 november 2026

Kaatje Dalderop

In deze presentatie

- Even voorstellen
- Voor wie?
- De reeks
- Didactische uitgangspunten
- Inzoomen: thema’s
- En verder inzoomen: per tekst

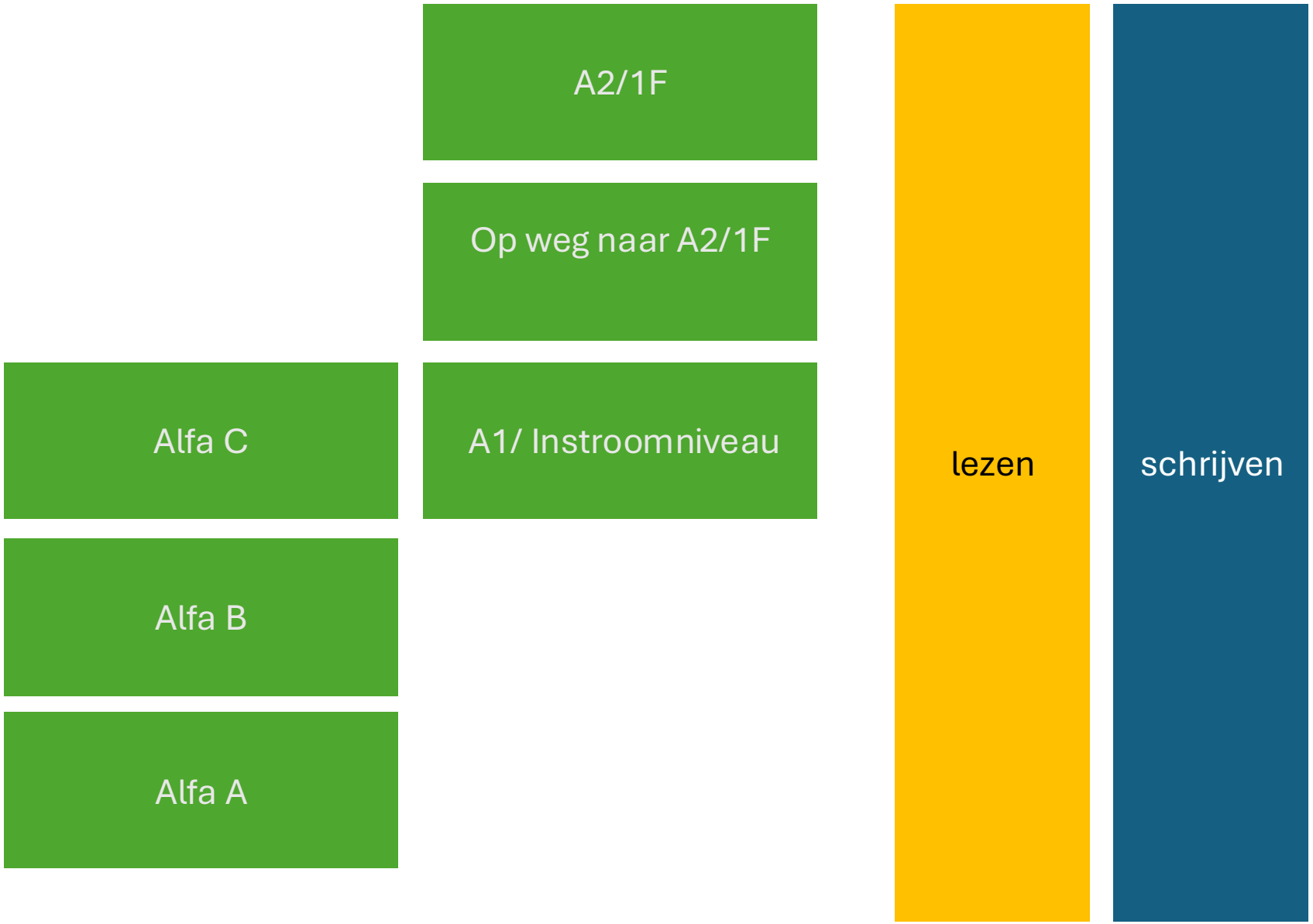
Wie zijn wij?

- Jeanne Kurvers
- Merel Borgesius
- Willemijn Stockmann
- Kaatje Dalderop

Lesgeven
Onderzoek
Docentenopleiding
Materiaalontwikkeling
Didactische ontwikkeling

Voor wie is Ster bedoeld

- Voor leerlingen die geen of weinig onderwijskansen hebben gehad
- Voor leerlingen met onderbroken schoolloopbaan
- Voor anders-gealfabetiseerde leerlingen
- ISK: uitstroomprofielen: route 1
- Voor leerlingen op weg naar Alfa A t/m niveau A2.

A2/1F
Op weg naar A2/1F
Alfa C
A1/ Instroomniveau
Alfa B
Alfa A
lezen
schrijven

Thema’s

Alfa A, Alfa B, Alfa C	Op weg naar A2/1F, A2/1F
Naar school Vrije tijd Thuis Nederland Toekomst	Gezondheid Geld Recht en onrecht Talent Identiteit

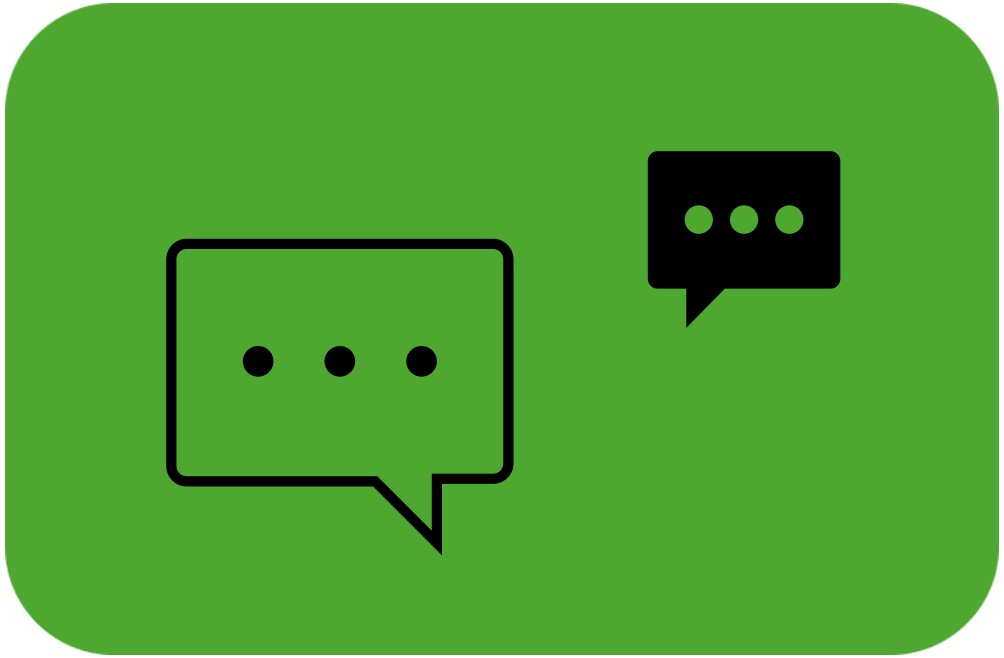
- Lezen (SiL) en Schrijven (SiS): dezelfde thema’s
- Heterogene klas: Leerlingen werken ieder op eigen niveau aan een gezamenlijk thema

Inzoomen

Om over na te denken

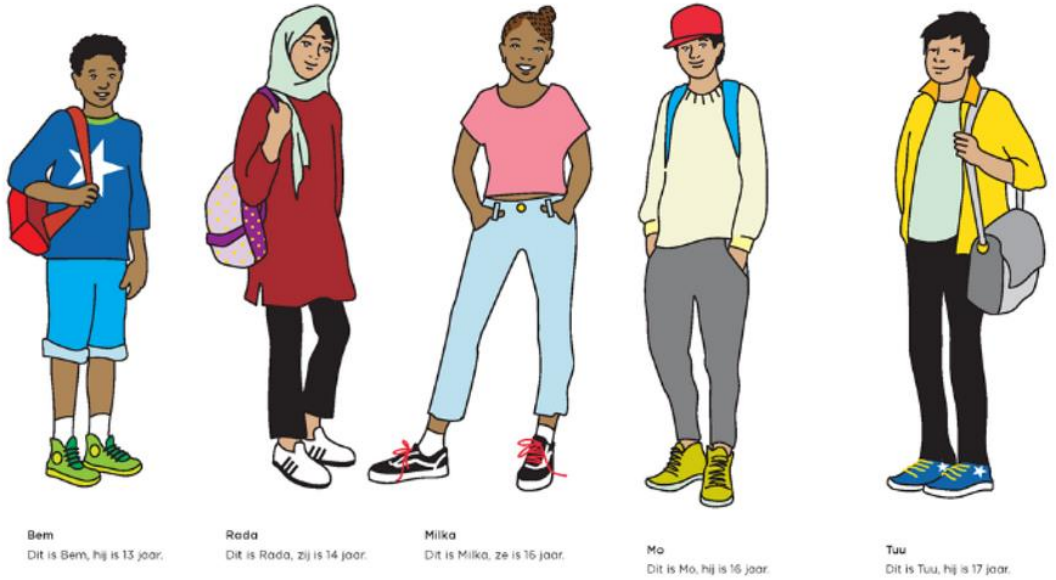
- Waar moet goed leesmateriaal aan voldoen, volgens jou?
- Bespreek met je buur. Bedenk samen minstens 3 criteria.
- 3 minuten

Lezen: didactische uitgangspunten

- Begrijpend lezen: interactie tussen tekst en lezer
  - Gebruik van de eigen (voor-)kennis
  - Taalkennis (woorden, morfologie en syntaxis)
  - Decoderen, vloeiendheid

  > Betekenisconstructie
- Leren taalleren
- Zelfstandig, samenwerkend leren
- ‘Lezen is nuttig en leuk’
  - Functionele teksten
  - Verhalende teksten
  - Woordenschat-uitbreiding
- ‘Ankerpersonen’

Per hoofdstuk: Vier teksten, vijf tekstsoorten

1. Correspondentie: een brief, een app, een mail.
2. Informatieve tekst / schoolboektekst: leerlingen leren nieuwe informatie in een nieuwe taal.
3. Opzoektekst: een tekst die uitnodigt tot zoekend lezen

OF:

4. Instructietekst: een tekst die uitlegt hoe iets moet.
5. Fictietekst: een verhaal of een gedicht.

Na elk hoofdstuk: herhaling van de woordenschat.

Per tekst: Tien stappen of ‘leesrondes’

1 Wat weet je al? (voorkennis en woordenschat)
2 Kijk (oriëntatie op de tekst)
3 Lees stil
4 Lees en praat (samenwerken)
5 Maak de vragen
6 In het kort (‘samenvatten’)
7 Lees meer (technisch lezen, tempo, leesstrategieën, …)
8 Wat doe jij? (de relatie met de eigen leefwereld)
9 Hoe was het? (evaluatie)
10 Leer de woorden (sleutelwoorden uit de tekst)

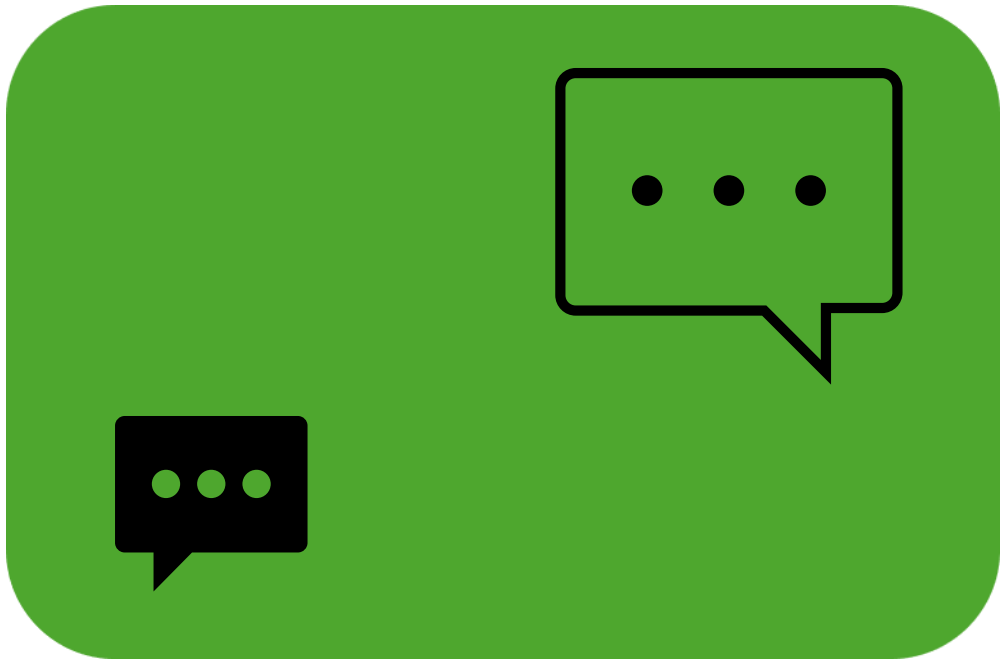

Om over na te denken

- Kijk terug op je drie criteria.
- Welke komen overeen met Ster in lezen?
- Mis je iets, en zo ja wat?
- Was er iets dat je verrast?

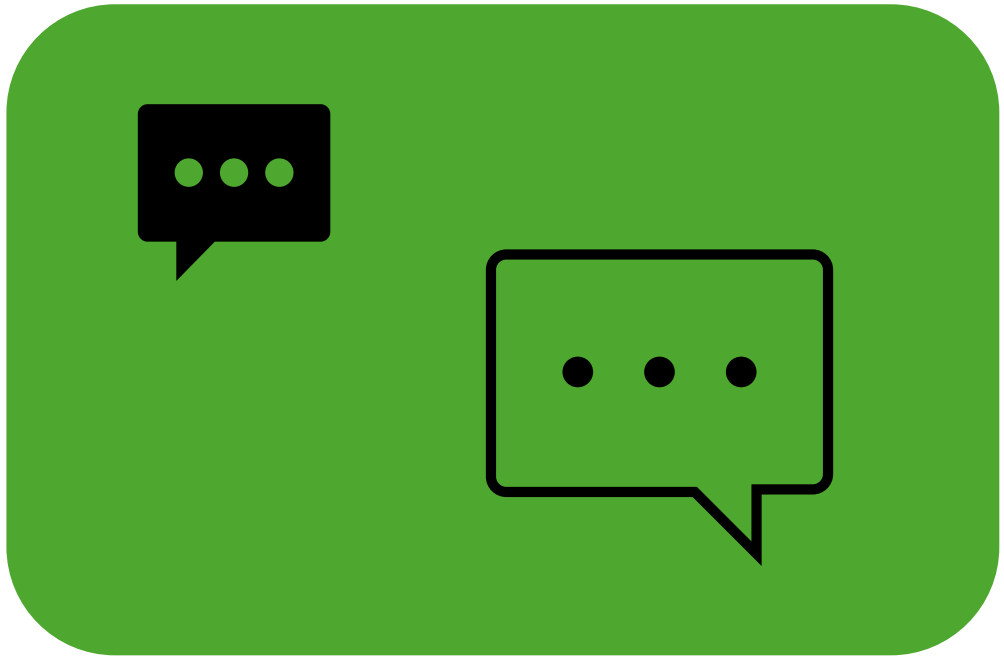

Inzoomen

Om over na te denken

- Wat is schrijven precies?
- Wat betekent dat voor het trainen van schrijfvaardigheid?
- Bespreek met je buur.
- 3 minuten

Didactische uitgangspunten

- Schrijven = schriftelijke communicatie
- Schrijven is een proces
- Schrijven is (best) leuk
- Fouten maken moet (of mag): focus op communicatie
- Aandachtspunten voor feedback
- Zelfstandig en samenwerkend leren
- Leren leren

Per schrijfproduct: tien stappen

1. Korte schets van de opdracht
2. Wat weet je al: voorkennis en woordenschat
3. Een voorbeeld
4. Voor wie en waarom (doel en publiek)
5. Wat is nodig voor deze taak: bouwstenen
   - Woordenschat
   - Zinsstructuren /taalhandelingen (bijvoorbeeld troosten, advies geven)
   - Strategieën
6. Aan het werk
7. Goed zo? (feedback van medeleerling)
8. Wat kan beter? (revisie)
9. Hoe was het? (evaluatie)
10. Woorden en zinnen

Een voorbeeld: A2
Een voorbereidende oefening

Hi Milka, ik was bij de tandarts vanmiddag, hij zegt dat ik een beugel moet. Ik ben helemaal in de war. Ik wist niet dat ik scheve tanden had. Ik schaam me dood. Ik vind een beugel stom en lelijk, en het is ook hartstikke duur.

Advies geven

Als we een advies geven, gebruiken we vaak *je zou*.

Bijvoorbeeld: Je zou met de docent kunnen praten.

Lees de problemen, geef een advies.

Ik heb heel vaak hoofdpijn. _____

Ik kon vannacht niet slapen. _____

Ik kan die beugel niet betalen. _____

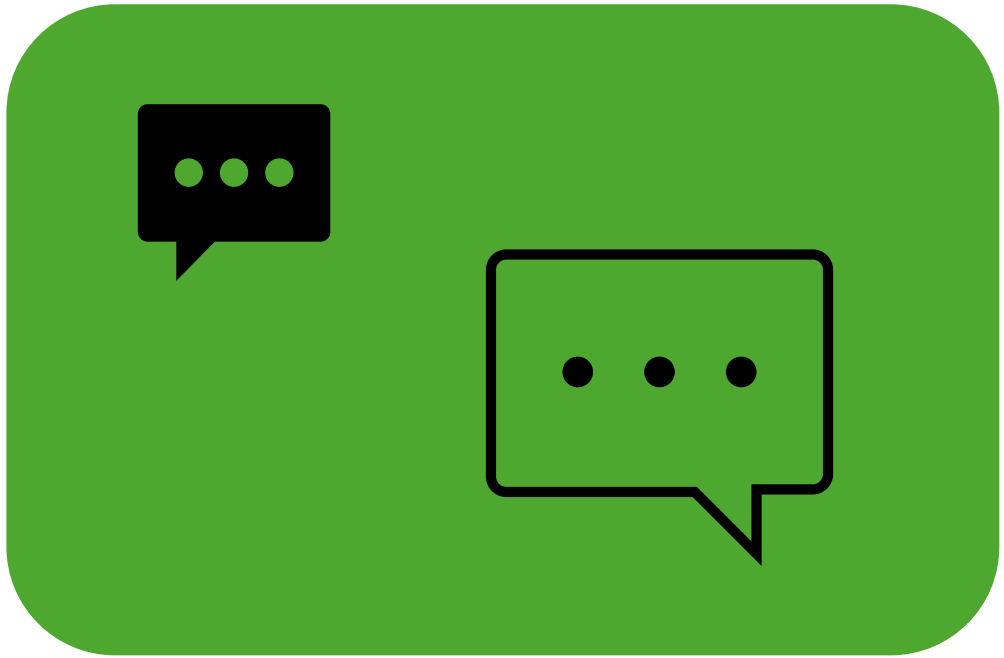
Ik vind haar leuk, maar ik durf het niet te zeggen. _____

Ik wil een opleiding in de zorg doen, maar ik weet niet welke.

_____

Om over na te denken

- Past Ster in Schrijven bij jouw uitgangspunten voor Schrijfvaardigheid?

Vragen?

